

МОТИВИ

към проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за пазарите на финансови инструменти

С проекта на Закон за изменение и допълнение на Закона за пазарите на финансови инструменти (ЗИД на ЗПФИ) в българското законодателство се въвеждат мерки по прилагането на Регламент (ЕС) № 909/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 23 юли 2014 година за подобряване на сетълмента на ценни книжа в Европейския съюз и за централните депозитари на ценни книжа, както и за изменение на директиви 98/26/ЕО и 2014/65/ЕС и Регламент (ЕС) № 236/2012 (Регламент (ЕС) № 909/2014), с който европейското законодателство регламентира сетълмента на безналични ценни книжа и дейността на централните депозитари на ценни книжа.

С оглед значимостта на дейността на централните депозитари на ценни книжа и с цел гарантиране на защитата на финансовите пазари и създаване на увереност у пазарните участници, че сделките с финансови инструменти се извършват надлежно и навременно, дори в ситуации на извънредно натоварване, с проекта на ЗИД на ЗПФИ се въвеждат мерки, чрез които да бъде осигурена непрекъснатост на дейността на централните депозитари на ценни книжа в съответствие с изискванията на Регламент (ЕС) № 909/2014.

Въвежда се изискване централните депозитари на ценни книжа да изготвят и поддържат план за възстановяване със съдържание съгласно чл. 8, параграф 3 от Делегиран регламент (ЕС) № 2017/392 от 11.11.2016 г. за допълване на Регламент (ЕС) № 909/2014 на Европейския парламент и на Съвета по отношение на регулаторните технически стандарти относно лицензирането, надзора и оперативните изисквания за централни депозитари на ценни книжа, чрез който се осигурява непрекъснатост на дейността на централния депозитар на ценни книжа.

В националното законодателство се предлагат и конкретни административно-наказателни разпоредби и други мерки, приложими при посочените в член 63 от Регламент (ЕС) № 909/2014 обстоятелства, по отношение на лица, отговорни за нарушения на разпоредбите на регламента, както и да се предприемат всички необходими мерки за осигуряване на тяхното прилагане.

С цел въвеждане на мерки в националното законодателство, са необходими изменения и в Закона за кредитните институции, чрез които да се посочват ясно правомощията на Българската народна банка по осъществяването на надзор в определените от Регламент (ЕС) № 909/2014 случаи. Чрез промяна в чл. 1, ал. 2 от Закона за кредитните институции Българска народна банка се определя като компетентен орган за лицензиране и за надзор на централните депозитари на ценни книжа при предоставяне на допълнителни услуги от банков тип и на определените за предоставяне на спомагателни услуги от банков тип банки съгласно чл. 54, параграф 2 от Регламент (ЕС) № 909/2014, както и за осъществяване на надзор на

дейността по предоставяне на спомагателни услуги от банков тип и за изпълнение на пруденциалните изисквания по чл. 59 от Регламент (ЕС) № 909/2014 от централните депозитари на ценни книжа по чл. 54, параграф 2, буква „а“ и от определените за предоставяне на спомагателни услуги от банков тип банки по чл. 54, параграф 2, буква „б“ от Регламент (ЕС) № 909/2014.

Изменения в Закона за публичното предлагане на ценни книжа (ЗППЦК)

Към настоящия момент, статутът и дейността на „Централен депозитар“ АД са уредени в ЗППЦК, като частноправен субект, създаден със закон, с държавно участие в капитала и корпоративната организация на институцията в лицето на Министерството на финансите. Същевременно, тъй като е в сила Регламент (ЕС) № 909/2014, с който установяват редица изисквания към дейността на централните депозитари на ценни книжа, се налагат изменения в националното законодателство, регламентиращо тези отношения.

Измененията в ЗППЦК целят да уредят нормативното отделяне на функцията по водене на централен регистър на безналичните ценни книжа от дейността на централен депозитар на ценни книжа, извършвани от „Централен депозитар“ АД, с което ще бъде постигната правна сигурност на тези обществени отношения. По този начин се гарантира защитата на финансовите пазари и се създава увереност у пазарните участници, че сделките с финансови инструменти се извършват надлежно и навременно, дори в ситуации на извънредно натоварване.

Създава се централен регистър на ценни книжа, воден от „Централен депозитар“ АД, в който се вписват безналични ценни книжа, издадени от дружества със седалище в Република България, както и от емитенти, чиито ценни книжа са емитирани съгласно законодателството на Република България. По този начин, тази дейност на „Централен депозитар“ АД се отделя от останалите дейности на централните депозитари на ценни книжа. В централния регистър на ценни книжа се вписва информация от централните депозитари на ценни книжа, при които са регистрирани за сетълмент съответните емисии безналични ценни книжа, с оглед въвежданата от Регламент (ЕС) № 909/2014 свобода на избор на емитентите. В правилата на централния регистър на ценни книжа се уреждат регистрацията, воденето, съхраняването и достъпа до регистъра.

Други изменения, предложени със ЗИД на ЗПФИ

Също така, със законопроекта се отстраняват пропуски при транспонирането на Директива 2014/65/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 15 май 2014 година относно пазарите на финансови инструменти и за изменение на Директива 2002/92/ЕО и на Директива 2011/61/ЕС (Директива 2014/65/ЕС) и се прецизира въвеждането ѝ в българското законодателство.

Предложени са мерки насочени към съобразяване на настоящата редакция на ЗПФИ в съответствие с изискванията на Делегиран регламент (ЕС) 2017/575 на Комисията от 8 юни 2016 година по отношение на регулаторните технически стандарти за данните, публикувани от местата за изпълнение, относно качеството

на изпълнение на сделките по отношение на периодичността на оповестяване на информация, изисквана на основание чл. 11 от същия регламент.

Също така, се отстраняват констатирани непълноти в правната уредба на института на обвързания агент в случаите, когато обвързаният агент е юридическо лице, въвеждат се изисквания към лицата с квалифицирано участие в обвързания агент, както и последващо одобрение на членовете на неговия управителен орган. На следващо място, се въвеждат разпоредби прецизиращи ЗПФИ в съответствие с Директива 2014/65/ЕС при регламентирането на предлагането на структурирани депозити от страна на инвестиционните посредници и банките, както и се въвеждат съответни надзорни и мониторингови правомощия на Комисията за финансов надзор и Българската народна банка.

С оглед посочените по-горе промени са прегледани и разпоредбите на други закони, които препращат към ЗППЦК и дейността на „Централен депозитар“ АД, и са предвидени изменения, за да се адаптират към въвежданата с Регламент (ЕС) № 909/2014 терминология. Във връзка с въвеждането в българското законодателство на мерки по прилагането на Регламент (ЕС) № 909/2014 със законопроекта, в преходни и заключителни разпоредби, се предвиждат изменения и в Търговския закон, Гражданския процесуален кодекс, Закон за ограничаване на административното регулиране и административния контрол върху стопанската дейност, Закона за съдебната власт, Закона за особените залози, Кодекса за социално осигуряване, Кодекса за застраховането, Закона за Комисията за финансов надзор, Закона за дейността на колективните инвестиционни схеми и на други предприятия за колективно инвестиране, и др.

В резултат на въвеждането на измененията чрез ЗИД на ЗПФИ се очаква да се постигне подобряване на нормативната регулация, тъй като обезпечаването на прилагането на Регламент (ЕС) № 909/2014 води до по-високо ниво на сигурност и прозрачност на финансовите пазари и по-високо ниво на защита на потребителите на финансови услуги. Същевременно, въвеждането на прецизираната правна уредба, с която се цели отстраняване на пропуски при въвеждането на Директива 2014/65/ЕС, се очаква установяване на по-висока степен на защита на инвеститорите.

Законопроектът съдържа разпоредби, транспониращи актове на Европейския съюз, поради което е приложена справка за съответствието му с европейското законодателство.

Прилагането на предложените промени в Закона за пазарите на финансови инструменти не е свързано с допълнителни разходи/трансфери/други плащания.